

Heismontørenes Fagforening

Kunnskapsdepartementet

Schweigaardsgt 34 f, 0191 Oslo
Telefon: 22 17 45 50
Telefaks: 22 17 45 53
Organisasjonsnummer: 921 477 783
Bankgiro: 9008.05.00466
E-postadresse: heis@heis.no
Webadresse: www.heis.no

07.01.2009

Høringssvar på NOU 2008: 18 Fagopplæring for framtida

Generelt:

Det er bra og viktig at regjeringen ser på utviklingen av fagopplæring som viktig for framtida.

Men det er beklagelig at det er så få medlemmer med fagbrev i utvalget som skal komme med innspill til hvordan opplæringen og hverdagen for fagarbeidere skal organiseres. Det er etter vårt syn et problem at fagarbeiderstatusen ikke vurderes på egne premisser, men at denne ansees best styrket gjennom å tillegge yrkesfagutdanningen studiekompetanse.

Heismontørenes Fagforening har valgt å kommentere forslagene i kapittel 6. da det er tiltakene som vil ha betydning.

6.1.1.

Vi ønsker å påpeke at dagens utfordring ikke er hvor mange elever som starter på videregående, men hvor mange som gjennomfører videregående. Retten til videregående skole har gitt mange elever en begrenset mulighet til å ta utdanningen på det tidspunktet de er mest motivert.

6.1.4./6.3.1

Strukturen i videregående opplæring er etter vår oppfatning det grunnleggende problemet for de elevene som begynner på yrkesfaglig opplæring fordi de er skolelei. Det høye antallet teoritimer i fag som ikke har noen direkte relevans for elevene er en viktig demotiverende faktor, og utgjør en barriere for umotiverte elever. Det er jo ikke alle som starter på videregående skole for å bli atomfysikere eller sosionomer. Jo mer yrkesrettet fagene er, og jo mer praktisk rettet utdanning, jo mer motiverende og lavere terskel vil yrkesutdanningen ha. Dette betyr ikke at det ikke må være teori, men at det er i yrkesrelaterte fag.

6.3.

HMF støtter tanken om fleksible opplæringsløp, men kan ikke se at det å innføre b-fagbrev, eller kompetanse på lavere nivå vil være formålstjenelig for elever som ikke har helt spesielle problemer. Det vil i vårt fag ikke være mulig å ha noen annet nivå enn fagarbeider. Nivået under er hjelpearbeider, og dette er de eneste to nivåene det

vil være relevant å operere med. Dette vil gjelde mange fag, og innføring av b-fagbrev (praksisbrev) vil være en bjørnetjeneste.

6.3.7.

HMF er enige i at et viktig tiltak for å styrke lærlingeordningen er å kreve at offentlige etater tar inn lærlinger, og at bedrifter som skal få offentlige anbud må ha lærlinger/ delta i opplæring.

HMF kan ikke se at det er noe heldig å tilby elever som ikke får lærlingeplass to års yrkesfaglig opplæring. Årsaken til at det finnes opplæringsløp som fullføres med en lærekontrakt, er at dette gir den beste og eneste gjennomførbare opplæringen for dette faget. Dersom skoler skal gjennomføre en opplæring som tilsvarer en læretid må disse opprette firmaer som skal ut og gjennomføre jobber i arbeidslivet i konkurranse med små lærebedrifter, noe som vil være uheldig for dem. Dessuten vil det ikke være mulig å gi en god nok oppfølging av den enkelte elev siden kravet til lærebedrifter er at det normalt er en fagarbeider for hver lærling, noe skolen neppe har rom for. Dette vil etter det vi kan forstå også betyr at bedrifter som ansetter elevene etter de to årene ikke har rett til lærlingetilskudd, så disse elevene ender med en fagopplæring bedriftene ikke ønsker, og antakeligvis et c- fagbrev ingen anerkjenner. De bør heller kunne beholde retten til lærlingeplass i flere år, så de kan prøve å komme seg inn i en bedrift, f.eks etter praksis som hjelpearbeider.

6.4.6.

HMF støtter stor grad utvalgsmedlemmet Per Aahlin. Det er allerede i dag for mye teori i videregående skole, og det er ikke mer generell studieforbereidende teori som løser problemet, det er som tidligere nevnt Karlsenutvalgets underkjennelse av verdien ved en god fagutdanning som er problemet, noe påstanden om at en generell studiekompetanse på yrkesutdanning skal heve statusen viser. Det er synd at det er så liten forståelse for verdien av et fagbrev i utvalgets flertall. Det å fjerne de generelle fagene fra yrkesopplæringens ordinære løp, og legge dem i et frivillig påbyggingskurs etter fullført fagprøve vil være den beste måten å løse begge utfordringene. Behovet for studiekompetanse hos noen elever, og problemet med for mye teori hos andre grupper. Argumentet med at de teorisvake er like svake i alle fag, derfor innfører vi mer teori, faller jo på sin egen urimelighet. Det er åpenbart at en elev som sliter med motivasjonen for å lære teori ikke trenger flere timer ved skolepulten, men flere timer med praktisk rettet fagopplæring, mer verksted med teori knyttet til praksis.

6.4.7.

Som i kommentaren over vil vi ikke innføre flere teorifag i den vanlige opplæringen. Dersom det ble innført et krav om at alle elever på de allmennfaglige linjene i tillegg skal gjennomføre en yrkesrettet utdanning på de tre årene, ville dette ikke styrke studentenes opplæring. På samme vis vil ikke et krav om at alle yrkesfagelever skal få studiekompetanse styrke fagopplæringen. For øvrig bør vel en konsekvens av forslaget til Karlsenutvalget være å legge ned de allmennfaglige linjene, siden de blir overflødige når alle kan studere etter fagutdanning.

Vi er enige i at Y-veien bør bygges ut til å gjelde flere fagområder.

Forslag til tiltak for å øke gjennomføringsprosenten på yrkesfaglig utdanning.

1. Videregående opplæring bør være lovfestet rettighet i flere år, så elevene kan velge hvileårene de trenger for å bli skolemotiverte
2. Yrkesopplæringen bør være fagrettet i større grad enn i dag, det betyr flere vg1 for å holde motivasjonen for den som har et klart yrkesvalg oppe.
3. Muligheten for å gå rett ut i læra og ta lærlingskolen med all teoriopplæring f.eks. en dag i uka bør innføres som vanlig parallell.
4. Teoriopplæringen på yrkesfaglig utdanning må gjøres minimal, all opplæring for generell studiekompetanse legges inn som tilleggsopplæring i lovfestet etterutdanning etter fagprøven, uten noen begrensning av tidspunkt for påbegynnelse.
5. Lærlinger som har vansker med å fullføre en vanlig læretid og fagprøve bør få støtte og ekstra god tid og evt. tilrettelagt fagprøve. Men det å innføre B – fagbrev som vanlig tiltak vil ikke være mulig og formålstjenelig i Elektrofag.
6. Det bør gjennomføres flere prøveprosjekter med minimal teoriopplæring, og mye praktisk opplæring/verksted der teoriopplæringen bygger på praktisk erfaring. Dette bør baseres på elever som har en klar oppfatning av hvilket yrke de ønsker å komme inn i. Det bør ikke gis en generell grunnopplæring, men være rettet inn mot færre fagområder allerede fra vg1.

Generelt mener Heismontørenes fagforening at den yrkesfaglige opplæringen og fagbrevets status styrkes gjennom fagbevegelsen og tariffavtalene. Det er ikke muligheten til å studere som kan styrke yrkesskolen. Derfor er det etter- og videreutdanning basert på fag- og svennebrev som vil være den fornuftige løsningen på behovet for økt kompetanse i yrkesfagene.

Fagopplæringen bør styrkes på sine egne premisser og ikke på akademikerens premisser. Når medisinen med mye teori ikke virker er ikke løsningen mer medisin, men annen medisin.

Med vennlig hilsen

Heismontørenes Fagforening

Rune Larsen, leder